

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Muhtasar Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Adabı ve Kuralları

Türkçe

اللغة التركية

المختصر في آداب زيارة المسجد النبوي وأحكامها

İslami İçerik Hizmetleri Derneği Bilim Kurulu
(Yabancı Dillerde)

المُختَصَرُ

فِي آدَابِ زِيَارَةِ الْمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ وَأَحْكَامِهَا

اللَّجْنَةُ الْعِلْمِيَّةُ

بِرِئَاسَةِ الشُّؤْنِ الدِّيْنِيَّةِ بِالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ

Muhtasar

**Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Adabı ve
Kuralları**

İslami İçerik Hizmetleri Derneği Bilim Kurulu (Yabancı
Dillerde)

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. Peygamberimiz Muhammed'e, bütün ailesine ve ashabına da salat ve selam olsun.

Bundan sonra:

Bu, Mescid-i Nebevî'yi ziyaret etme adabı ve kuralları hakkında kısa bir makaledir. Burada Mescid-i Nebevî'ye gelen bir ziyaretçinin ihtiyaç duyduğu şeylerin çoğunu açıklamaya çalıştık.

Yüce Allah'tan, bunu sadece O'nun rızası için halis kılmasını niyaz eder ve bütün Müslümanların faydalanmasını dileriz.

İslami İçerik Hizmetleri Derneği Bilim Kurulu
(Yabancı Dillerde)

Muhtasar

Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Adabı ve Kuralları

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mescidini ziyaret etmek müstehaptır. Ancak bunun için belirli özel bir zaman dilimi yoktur. Hac ibadetlerinden biri de değildir. İster erkek, ister kadın olsun; hacıların, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ve Bakî mezarlığını ziyaret etme zorunluluğu yoktur.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ziyaret etmek üzere yolculuk yapmak ve sefere çıkmak caiz değildir. İbadet maksatlı yolculuk, kabir ziyareti için değil, sadece üç mescide gitmek için yapılır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: **«Yolculuk ancak üç mescide yapılır: Benim şu mescidime, Mescid-i Haram'a ve Mescid-i Aksâ'ya.»** Hadisi Buhârî (1189) ve Müslim (827) rivayet etmiş olup, lafız Müslim'e aittir. Medine'den uzakta ikamet eden bir kimse, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ziyaret etmek kastıyla

yolculuk yapamaz. Ancak Mescid-i Nebevî'yi ziyaret etme niyetiyle yolculuk yapabilir. Oraya vardığında da onun kabrini ve ashabının kabirlerini ziyaret edebilir. Onun -sallallahu aleyhi ve sellem- kabrini ziyaret etmek, mescidini ziyaret etmenin bir parçası olmuştur.

Kadınların, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini veya başka bir kabri ziyaret etmesi meşru değildir. Zira Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, kabirleri çokça ziyaret eden kadınlara lanet etmiştir. Bunun sebebi, kadınların kabir ziyaretlerinde ağlama, feryat etme, tesettürlerine dikkat etmeme ve benzeri dinen yasak olan davranışlarda bulunma ihtimalidir. Ancak kadınlar için, Mescid-i Nebevî'de olsun başka bir yerde olsun, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem'e çokça salât ve selam getirmeleri müstehaptır. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: ***«Evlerinizi kabirlere çevirmeyin. Kabrimi de bayram yerine çevirmeyin. Bana salavat edin. Şüphesiz siz nerede olursanız olun salavatınız bana ulaşır.»***

Başka bir hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: **«Allah'ın yeryüzünde dolaşan ve ümmetimin selamlarını bana ulaştıran melekleri vardır.»**

Mescid-i Nebevî'yi ziyaret eden kimsenin mescide girerken sağ ayağıyla girmesi ve "Allah'ım! Bana rahmetinin kapılarını aç" demesi müstehaptır. Diğer bütün camilere girerken de bu şekilde dua edilir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mescidine girerken okunması gereken özel bir zikir yoktur.

Sonra iki rekât tahiyetü'l-mescid namazı kılar.

Eğer vakit kerahet vakti değilse, dilediği kadar ikişer rekât nafîle namaz kılabilir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: **«Benim bu mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Haram hariç diğer mescitlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır.»** Buhârî (1190) ve Müslim (1394) rivayet etmiştir.

Eğer gücü yetiyorsa, Ravza'da -yani Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in minberi ile evi arasında kalan bölümde- namaz kılmaya çalışmalıdır.

Zira Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: *«Evimle minberim arası, Cennet bahçelerinden bir bahçedir.»* Buhârî (1195) ve Müslim (1390) rivayet etmiştir. Eğer bunu yapamıyorsa, mescidin herhangi bir yerinde namazını kılabilir. Cemaatle kılınan namazda ise durum böyle değildir, bu konuda gelen umumi delillere göre imamın arkasındaki ilk safta durmaya gayret etmelidir.

Eğer Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ve iki sahabesinin kabirlerini ziyaret etmek isterse:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrinin önünde, edep, vakar ve alçak bir ses tonuyla durur. Sonra ona selam vererek şöyle der: "Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun ey Allah'ın Rasûlü!" Eğer dilerse: "Senin gerçekten Allah'ın elçisi olduğuna, dinini tebliğ ettiğine, emaneti yerine getirdiğine, Allah yolunda gerektiği gibi mücadele ettiğine ve ümmete nasihat ettiğine şahitlik ederim. Allah seni, ümmetin için, bir peygambere verilebilecek en güzel ödülle mükâfatlandırsın." demesinde de bir sorun yoktur.

Sonra biraz sağ tarafa hareket ederek Ebû Bekir es-Siddik -radıyallahu anh-'a selam verir.

Sonra biraz daha sağa doğru hareket eder ve Ömer bin Hattab'ı selamlar. İbn Ömer -radıyallahu anhuma-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ve iki sahabesini selamladığı zaman, genellikle şundan fazlasını söylemezdi: “Esselamu aleyke ey Allah'ın Rasûlü, Esselamu aleyke ey Ebu Bekir, Esselamu aleyke ey babacığım.” Ardından da oradan ayrılırdı.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ve iki sahabesinin kabri başında uzun süre beklemek veya dua etmek caiz değildir. Zira İmam Malik bunu kerih görmüş ve şöyle demiştir: Bu, selefin yapmadığı bir bidattir. Bu ümmetin evveli ne ile ıslah olduysa, sonradan gelenleri de ancak aynı şey ile ıslah olacaktır.

Bazı ziyaretçilerin, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabri başında seslerini yükseltmeleri, orada uzun süre ayakta durmaları ise dinde meşru olan davranışa aykırıdır.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾﴾ [الحجرات: ٢ - ٣]

(Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin. Birbirinize bağırdığınız gibi, Peygamber'e yüksek sesle bağırmayın; yoksa siz farkına varmadan amelleriniz boşa gidiverir.

Allah'ın elçisinin huzurunda seslerini kısarlar, şüphesiz Allah'ın kalplerini takva ile imtihan ettiği kimselerdir. Onlara mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır.) [Hucurât suresi: 2 - 3]

Çünkü kabrinin başında uzun süre durmak, sık sık selam vermek, kabrinin başında izdiham oluşmasına, çok fazla gürültüye ve yüksek seslere sebep olmaktadır. Bu durum da, Allah'ın bu kesin ayetlerinde Müslümanlar için koyduğu hükümlerle çelişir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hem

diri olarak, hem ölü olarak muhteremdir. Bu yüzden Müminlere, onun mezarı başında İslami adaba aykırı işleri yapması yakışmaz.

Oysa bazı ziyaretçilerin ve başkalarının, kabre yönelip ellerini kaldırarak kabri başında dua etmeye çalışmaları, Allah Rasûlü'nün ashabı ve onların yolundan giden salih geçmişimizin yapmakta olduklarına muhalefet etmektedir. Bilakis bu, sonradan uydurulmuş bir bidattir.

Bazı ziyaretçilerin, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e selam verirken sağ ellerini sol ellerinin üzerine, göğüslerinin üstüne veya altına koyarak namazdaki gibi bir duruş sergilemeleri caiz değildir. Çünkü bu, yalnızca Allah'a uygun olan bir zillet, tevazu ve ibadet duruşudur. Nitekim Hafız İbn Hacer -Allah ona rahmet etsin- "Feth'ul-Bârî" adlı eserinde alimlerden bunu nakletmiştir.

Bir kimsenin, onun kabrine el sürerek veya etrafında tavaf ederek Allah'a yakınlaşmaya çalışması caiz değildir. Aynı şekilde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bir ihtiyacını gidermesini, hastasına şifa vermesini veya benzeri bir şey de istemesi caiz

değildir. Çünkü bunların hepsi ancak Allah'tan istenebilir.

Medine'ye gelen ziyaretçinin orada bulunduğu süre zarfında, Kuba Mescidi'ni ziyaret edip, içinde namaz kılması da müstehaptır. Zira Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- binek üzerinde veya yürüyerek oraya gelir ve orada iki rekât namaz kılardı.

Sehl bin Hanîf'den rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: **«Kim evinde abdest alır, sonra Kuba Mescidi'ne gelerek orada bir namaz kılarsa, ona bir umre sevabı verilir.»**

Erkeklerin, Medine'nin kabristanı olan Baki Mezarlığı'nı, Uhut Şehitliği'ni ve Hamza -radiyallahu anh-'ın kabrini ziyaret etmeleri de müstehaptır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onları ziyaret eder ve onlar için dua ederdi. Zira Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: **«Sizlere kabirleri ziyaret etmeyi yasaklamıştım. Artık siz de kabirleri ziyaret edin. Çünkü kabirler size ahireti hatırlatır.»**

Onları ziyaret eden kimse, diğerk mezarları ziyaret ettiğinde söylediği gibi şöyle dua eder: "Ey bu kabristanın ahalisi Mümin ve Müslümanlar! Allah'ın selamı üzerinize olsun. Allah'ın izniyle biz de size katılacağız. Allah, aramızdan size katılanlara ve geride kalmış olanlara merhamet etsin. Allah'tan bizim ve sizin için esenlik dileriz."

Şüphesiz mezar ziyaretinin amacı; ahireti hatırlamak, ölüler için dua ederek onlara iyilikte bulunmak ve Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini takip etmektir. İslam dinine uygun olan meşru ziyaret işte budur.

Zira onların kabirleri başında dua etmek, onlar aracılığıyla veya onların makamları hürmetine Allah'tan istekte bulunmak ve benzeri amaçlarla ziyaret etmek ise, Allah ve Rasûlü tarafından izin verilmemiş çirkin bir bidattir. Salih selefimiz de bunu yapmamıştır. Onlardan ihtiyaçları gidermelerini veya hastaları iyileştirmelerini ve benzeri şeyleri istemek ise en büyük şirklerdendir.

Değerli kardeşim! İşte bu konuda bilgi sahibi olup aldanmaman için sana uydurulmuş hadislerden bazılarını aktarıyorum:

Birincisi: (Kim hac eder de beni ziyaret etmezse, bana cefa etmiş olur.)

İkincisi: (Kim ölümünden sonra beni ziyaret ederse, sanki sağlığında beni ziyaret etmiş gibi olur.)

Üçüncüsü: (Kim aynı yıl içinde beni ve babam İbrahim'i ziyaret ederse, Allah'ın izniyle ona Cennet'i garanti ederim.)

Dördüncüsü: (Kim kabrimi ziyaret ederse, ona şefaati vacip olur.)

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bu ve benzeri hadislerin hiçbiri sabit olmamıştır. Hafız el-Ukaylî şöyle demiştir: Bu hususta sahih olan hiçbir hadis yoktur. Hafız İbn Hacer, "et-Telhis" adlı eserinde, bu rivayetlerin bir çoğunu zikrettikten sonra şöyle demiştir: Bu hadisin bütün rivayetleri zayıftır. Hacdən veya umreden önce veya sonra Mescid-i Nebvî'yi ziyaret etmek, hac ve umre ibadetinin sünnetlerinden veya kemalinden değildir. Zira Mescid-i Nebvî'yi ziyaret etmek mutlak olarak tavsiye edilmiştir. Hac veya umre yapan kişi burayı ziyaret etmezse kendisine bir günah yoktur. Hac veya umre ibadetiyle Mescid-i Nebvî'yi ziyaret arasında bir bağlantı yoktur; bunlar ayrı ibadetlerdir.

Dolayısıyla hac veya umre yapan kimseye Mescid-i Nebevî'yi ziyaret etmek vacip değildir.

Aynı şekilde Mescid-i Nebevî'yi ziyaret eden kimseye de hac veya umre yapmak vacip değildir. Ancak kişi, hac, umre ve Mescid-i Nebevî ziyaretini aynı yolculukta birleştirse bunda bir sakınca yoktur.

Mescid-i Nebevî Ziyaretinde Yapılan Hatalar

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ziyaret ederken, ellerin duvara ve demir parmaklıklara sürülmesi, bereket umarak bu demir parmaklıklara ipler ve benzeri şeyler bağlanması yapılan hatalardandır.

Bereket; bidatlerde değil, Allah'ın ve Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in din olarak meşru kıldığı şeylerdedir.

Uhud Dağı'ndaki mağaralara ve aynı şekilde Mekke'deki Hira ve Sevr mağaralarına gidip oralara paçavralar bağlamak, Allah'ın izin vermediği duaları yapmak ve bu yolda meşakkatlere katlanmak da bu hatalardandır.

Bunların hepsi tertemiz İslam şeriatında hiçbir temeli olmayan bidatlerdir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bıraktığı bir iz olduğunu iddia ettikleri devenin çöktüğü yer, Hatem/yüzük kuyusu, Osman kuyusu gibi yerleri ziyaret edip buralardan bereket için toprak götürmek de yapılan hatalardandır.

Baki Mezarlığı ve Uhud Şehitliği'ni ziyaret esnasında ölümlere dua ederek onlardan istemek, orada yatanlara yakınlaşmak ve onlardan bereket ummak adına para atmak da yine yapılan hatalardandır.

Bu, büyük hatalardan olup, âlimlerin belirttiği ve Allah'ın kitabı ve Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinin işaret ettiği gibi büyük şirktir. Zira ibadet yalnız Allah'a mahsustur ve dua, kurban kesmek, adak ve benzeri ibadetlerden hiçbirini O'ndan başkasına sarf etmek caiz değildir. Nitekim Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...﴾ [البينة: ٥]

(Hâlbuki onlara, dini halis kılarak yalnız Allah'a ibadet etmeleri emredilmişti.) [Beyyine Suresi: 5]

En doğrusunu Allah bilir. Allah'ın salatı ve selamı
Peygamberimiz Muhammed'in, ailesinin ve bütün
sahabesinin üzerine olsun...

رسالة الحرمين

Haremeyn'in mesajı

Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi'yi ziyaret edenler için farklı dillerde rehber niteliğinde içerikler.

